

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуненцијси савјет

R J E Š E N J E
**po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće sporazuma od strane privrednog subjekta Molson
Coors d.o.o. Banja Luka**

Sarajevo,
novembar, 2017. godine

Broj: UP-04-26-4-024- 15 /17
Sarajevo, 30.11.2017.godine

Na osnovu člana 25., člana 42, a u vezi sa članom 4. st. (1) i (3), i članom 5. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće sporazuma od zabrane od strane privrednog subjekta Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka u smislu člana 5. stav (1) Zakona o konkurenciji, zaprimljenog dana dana 25.07.2017. godine pod brojem: UP-04-26-4-024-1/17, Konkurencijsko vijeće, na 14. (četnaestoj) sjednici održanoj dana 30.11.2017. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

- (1) Odbija se Zahtjev za pojedinačno izuzeće sporazuma, podnesenog od strane privrednog subjekta Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka u smislu člana 5. stav (1) Zakona o konkurenciji kao neosnovan.
- (2) Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je dana 25.07.2017. godine pod brojem: UP-04-26-4-024-1/17 zaprimilo Zahtjev za pojedinačno izuzeće sporazuma, podnesenog od strane privrednog subjekta Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka (dalje u tekstu: Podnosilac zahtjeva ili Molson Coors) u smislu člana 5. stav (1) Zakona o konkurenciji (dalje u tekstu: Zakon).

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da predmetni Zahtjev nije potpun, pa je Konkurencijsko vijeće u skladu sa odredbom člana 28. Zakona, aktom broj: UP-04-26-4-024-2/17 od dana 04.08.2017. godine zatražilo dopunu Zahtjeva. Podnosilac zahtjeva je aktom broj: UP-04-26-4-024-7/17 od dana 14.08.2017. godine dostavio traženu dopunu Zahtjeva.

Potvrda o potpunom i urednom Zahtjevu, shodno članu 28. stav (3), izdata je dana 20.09.2017. godine pod brojem: UP-04-26-4-024-8/17.

1. Stranke u postupku

Stranke predmetnog postupka su privredni subjekt Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka i privredni subjekt Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb (dalje u tekstu: Zagrebačka pivovara), Ilica 224, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska.

1.1. Privredni subjekt Molson Coors

Privredni subjekt Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka registrovan je u Okružnom privrednom sudu u Banjoj Luci pod brojem: (..)*¹ sa ugovorenim i uplaćenim kapitalom u iznosu od (..)* KM i u 100% vlasništvu privrednog subjekta Zagrebačka pivovara, društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju piva, alkohola i bezalkoholnih pića, Zagreb, Ilica 224, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska.

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Molson Coors je trgovina na veliko pićima. Privredni subjekt Molson Coors nema povezanih lica u Bosni i Hercegovini.

1.2. Privredni subjekt Zagrebačka pivovara

Privredni subjekt Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb, Ilica 224, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska registrovan je u Trgovačkom sudu u Zagrebu pod brojem: MBS (..)* i OIB (..)* kao društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju piva, alkoholnih i bezalkoholnih pića. Jedini član i osnivač društva jeste privredni subjekt Cervesia Zagreb d.o.o. za upravljanje Zagreb, Radnička cesta 80 10000 Zagreb, Republika Hrvatska.

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Zagrebačka pivovara je proizvodnja piva, alkoholnih i bezalkoholnih pića.

2. Propisi koje je Konkurencijsko vijeće primjenjivalo u provedbi predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u provedbi predmetnog postupka primijenilo odredbe Zakona o konkurenciji, Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine, Odluke o grupnom izuzeću sporazuma između privrednih subjekata koji djeluju na različitim nivoima proizvodnje odnosno distribucije (vertikalni sporazumi) („Službeni glasnik BiH“, broj 18/06), Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja („Službeni glasnik BiH, br. 18/06 i 34/10), te Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10).

3. Postupak po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće

Kao razlog za podnošenje Zahtjeva Podnosilac zahtjeva u bitnome navodi:

- Molson Coors d.o.o. Banja Luka planira svoje poslovanje u oblasti trgovine na veliko pivom proširiti u Bosni i Hercegovini kroz zaključenje ugovora o kupovini pivskih premium brendova sa privrednim subjektom Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb;
- osnovna djelatnost privrednog subjekta Molson Coors je trgovina na veliko pićima. Na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine, privredni subjekt Molson Coors trenutno posluje sa tržišnim učešćem od oko 23,2% (na tržištu Republike Srpske oko 44,5%);
- privredni subjekt Molson Coors ima zaključen Ugovor o ekskluzivnom uvozu i distribuciji proizvoda (piva) sa privrednim subjektom Apatinska pivara d.o.o. Apatin za teritoriju Bosne i Hercegovine i ne trguje drugim proizvodima osim proizvoda Apatinske pivare;
- vlasnik privrednog subjekta Molson Coorsa sa 100% udjela je privredni subjekt Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb. Privredni subjekt Molson Coors nema povezanih lica u Bosni i Hercegovini;

¹ (..)* - podaci predstavljaju poslovnu tajnu

- svi navedeni privredni subjekti, Molson Coors, Zagrebačka pivovara i Apatinska pivara, članice su korporacije Molson Coors Brewing Company sa sjedištem u Denveru, Sjedinjene Američke Države i ukupno tržišno učešće svih kompanija iz sastava Molson Coors Brewing Company na relevantnom tržištu piva u Bosni i Hercegovini iznosi oko 34,2%;
- privredni subjekt Molson Coors ne posjeduje vlastitu veleprodajnu mrežu i skladišta, a distribuciju uvezenih proizvoda vrši posredstvom 15 poddistributera sa kojim ima zaključene ugovore pod identičnim komercijalnim uslovima za sve. Privredni subjekt Molson Coors vrši prodaju svojih proizvoda poddistributerima u tranzitu, što podrazumijeva da distributeri šalju svoja vozila (šlepere) u Apatinsku pivaru, gdje vrše utovar piva, koje zatim transportuju do graničnih prelaza gdje se vrši carinjenje piva, nakon čega privredni subjekt Molson Coors fakturiše poddistributerima uvezeno pivo čime pravo svojine nad uvezenim pivom prelazi na poddistributera koji ga dalje transportuju do svojih skladišta;
- da privredni subjekt Molson Coors nema zaključen ugovor sa Zagrebačkom pivovarom o distribuciji proizvoda pivovare na teritoriji Bosne i Hercegovine. Pivovara vrši distribuciju svojih proizvoda na teritoriji Bosne i Hercegovine posredstvom dva uvoznika sa kojima ima zaključene ugovore (privredni subjekti: Binvest do.o.o. Čitluk i Maxi d.o.o. Orašje),
- da između privrednih subjekata Molson Coors s jedne strane i Maxi i Binvesta s druge strane ne postoje direktni konkurentski odnosi zbog različitog portfolia pivarskih proizvoda koje distribuišu kao i različitih ciljnih grupa na koje je usmjerena prodaja pivarskih brendova;
- da se najveći dio uvezenih proizvoda Zagrebačke pivovare (procjena preko 95%) plasira na teritoriji Federacije BiH a samo manji dio na teritoriji Republike Srpske;
- da u svrhu unapređenja i proširenja premium brendova Zagrebačke pivovare na teritoriji Bosne i Hercegovine, privredni subjekti Molson Coors i Zagrebačka pivovara planiraju zaključenje Kupoprodajnog ugovora, čime će privredni subjekt Molson Coors postati treći uvoznik proizvoda Zagrebačke pivovare na teritoriji Bosne i Hercegovine;
- da odredbe nacrtu Ugovora koje uključuju način određivanja cijena i obaveze dostavljanja podataka (izvještaja) su pitanja koja po mišljenju Podnosioca zahtjeva trebaju biti ocijenjena od strane Konkurencijskog vijeća.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu navoda iz Zahtjeva i dostavljene dokumentacije, ocijenilo da pojedinačno izuzeće nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP-04-26-4-024-10/17 dana 20.09.2017. godine (u daljem tekstu:Zaključak).

Konkurencijsko vijeće je, u skladu sa članom 33. stav (1) Zakona, aktom broj: UP-04-26-4-024-11/17 od dana 12.10.2017. godine, dostavilo Zaključak Podnosiocu zahtjeva.

4. Relevantno tržište

Kako bi utvrdilo da li su ispunjeni uslovi za pojedinačno izuzeće, Konkurencijsko vijeće je prilikom ocjene predmetnog ugovora utvrdilo relevantno tržište proizvoda / usluga i relevantno

geografsko tržište u skladu sa članom 3. Zakona, te odredbama Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta.

Relevantno tržište, u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda / usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Slijedom provedene analize, kao relevantno tržište je određeno tržište distribucije alkoholnih i bezalkoholnih pića.

Nadalje, prema članu 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Na osnovu podataka na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, distribucija alkoholnih i bezalkoholnih pića će se u predmetnom slučaju uglavnom odvijati na teritoriji Republike Srpske.

U skladu sa navedenim, kao relevantno tržište je određeno tržište distribucije alkoholnih i bezalkoholnih pića na teritoriji Republike Srpske.

5. Analiza utvrđenog činjeničnog stanja

Član 4. stav (1) Zakona propisuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata (u daljem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na:

- a) direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uslova;
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja;
- c) podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja;
- d) primjenu različitih uslova za identične transakcije s drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uslovljava da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom sporazuma.

U smislu člana 4. stav (3) Zakona, predmetni sporazumi nisu zabranjeni ako doprinose unapređenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga unutar Bosne i Hercegovine, ili promociji ekonomskog razvoja i tehničkog razvoja, pri čemu potrošačima omogućavaju pravičan udio koristi koja iz njih proizilazi, a koji nameću samo ograničenja neophodna za postizanje ciljeva i ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda ili usluga.

U skladu sa članom 5. stav (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće, na zahtjev jedne ili više stranaka u sporazumu /ugovoru može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma, iz člana 4. stav (1) Zakona, ako sporazum / ugovor ispunjava uslove, iz člana 4. stav (3) Zakona.

Analizom dostavljene dokumentacije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da privredni subjekt Molson Coors jeste u većinskom, odnosno 100% vlasništvu privrednog subjekta Zagrebačka pivovara te da na tržištu ne djeluje kao nezavisni privredni subjekt u smislu Zakona o konkurenciji.

U skladu sa članom 2. stav (2). Zakona, privrednim subjektom pod kontrolom drugog privrednog subjekta smatra se privredni subjekt u kojem drugi privredni subjekt neposredno ili posredno ima više od polovine učešća ili akcija ili može ostvarivati više od polovine glasačkih prava ili ima pravo na postavljenje više od polovine članova uprave, nadzornih odbora, odnosno odgovarajućih tijela za upravljanje, te vođenje poslova, ili na drugi način ima pravo na upravljanje poslovanjem privrednog subjekta, što znači da je naprijed navedeni privredni subjekt Molson Coors pod krajnjom kontrolom privrednog subjekta Zagrebačka pivovara, te na taj način predstavljaju povezane privredne subjekte na tržištu u smislu prakse i propisa o zaštiti konkurencije.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da u konkretnom slučaju ne postoji zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) a samim tim ni potreba za pojedinačnim izuzećem od zabrane sporazuma u smislu člana 5. Zakona, jer sporazumi između lica povezanih kapitalom ili upravljačkim pravima ne mogu biti zabranjeni sporazumi u smislu Zakona, budući da lica povezana kapitalom predstavljaju jednog poduzetnika na tržištu, te ukazuju i na praksu Suda pravde Evropske unije koja potvrđuje ove navode i ukazuje na to da sporazumi u smislu člana 4. Zakona između povezanih lica nisu zabranjeni. Tako su u slučaju C-73/95 P, Viho Europe BV v. Commission [1996] ECR I-5457, para. 51, 61 i 63 zauzeti slijedeći stavovi: (51) Ukoliko, kao u ovom slučaju, podružnica, iako ima poseban pravni subjektivitet, ne određuje slobodno svoje ponašanje na tržištu, već izvršava instrukcije koje joj je direktno ili indirektno dalo matično društvo pod čijom je punom kontrolom, Član 85 (1) se ne primjenjuje na odnos između podružnice i matičnog društva sa kojim čini jednu ekonomsku jedinicu.

Također, ranije usvojena rješenja Konkurencijskog vijeća potvrđuju ovakav stav: Rješenje Konkurencijskog vijeća broj: 04-26-2-008-28-II/16 od 22.12.2016.godine i Rješenje Konkurencijskog vijeća broj: 05-26-3-002-178 -II/13 od 16.12.2013.godine.

U skladu sa naprijed iznesenim obrazloženjem, Konkurencijsko vijeće je analizirajući sve navedene činjenice u Zahtjevu za pojedinačno izuzeće od zabranjenog sporazuma u smislu člana 5. stav (1) Zakona Podnosioca zahtjeva, odbilo kao neosnovane.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1. dispozitiva.

6. Administrativna taksa

Podnosilac zahtjeva na ovo Rješenje, u skladu sa odredbom člana 2. stav (1) tarifni broj 107. tačka a) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06 i 18/11) je dužan platiti administrativnu taksu u iznosu od 2.000,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

7. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dopuštena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednik

Ivo Jerkić